

Griffie

Commissie Economie, Mobiliteit en Grote Stedenbeleid

Datum commissievergadering	:	14 januari 2011
Documentnummer	:	2373610
Behandelend ambtenaar	:	M.P. van der Avoird
Directie/afdeling	:	ROH/IBT
Nummer commissiestuk	:	EMG-1140
Datum	:	21 december 2010
Bijlagen	:	2

Onderwerp:

Stand van zaken oranje projecten Samen Investeren

Voorstel van GS aan PS:

Ter bespreking in het kader van uw kaderstellende rol

Opmerkingen van het Presidium/Griffie:

Griffier van Provinciale Staten,
namens deze,

mr. J.W.L.M. Zwepink

Bijlage:

1. Motiveringen bij projecten Samen Investeren
2. Schematisch overzicht financiële ontwikkelingen Samen Investeren

Notitie ten behoeve van: Commissie Economie, Mobiliteit en Grote Stedenbeleid

Aanleiding

In haar vergadering van 26 november 2010 heeft de commissie EMG gesproken over de notitie 'Afspraken omtrent vertraagde projecten in het kader van Samen Investeren in Brabant(Stad)' (EMG-1125). Gedeputeerde Jacobs heeft toen aangegeven de eindstand van de oranje projecten bij wijze van oplegnotitie bij EMG-1125 op 14 januari 2011 aan de commissie voor te leggen.

Bij de start van Samen Investeren zijn door de steden 181 voorstellen ingediend voor projecten die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de provinciale ambities zoals geformuleerd in het bestuursakkoord *Vertrouwen in Brabant*. Met het verstrijken van de uiterste startdatum van 31 december 2010 kunnen we vaststellen dat meer dan 91 procent van de projecten tijdig van start zijn gegaan en volgens planning afgerond zullen worden of inmiddels al afgerond zijn (Tabel 1).

Tabel 1 Status van de projecten van Samen Investeren

Kleur	Status	Aantal	Perc.
<i>Totaal</i>		<i>181</i>	<i>100%</i>
Groen	Lopen volgens planning en binnen termijnen of zijn al afgerond	165	91,1%
Rood	Voorgesteld voor toepassing van hardheidclausule	3	1,7%
Blauw	Worden niet meer uitgevoerd	13	7,2%

Voor drie projecten geldt dat die uitvoeringsgereed zijn, maar dat de uiterste startdatum van 31 december 2010 niet haalbaar is gebleken. In deze notitie stelt GS voor om een hardheidclausule van toepassing te verklaren op deze drie projecten.

Verder geldt voor 13 projecten dat de gemeenten deze projecten teruggetrokken hebben of dat GS de start van deze projecten niet wil honoreren, omdat de voorstellen niet aan de voorwaarden van Samen Investeren voldoet. In deze notitie wordt ingegaan op twee projecten die niet aan die voorwaarden voldoen.

Het voorstel over het toepassen van een hardheidclausule op drie vertraagde projecten vormt de laatste stap in het besluitvormingstraject over de start van 181 projecten in het kader van Samen Investeren. Op verschillende plekken in en om de B5-steden zijn de activiteiten in het kader van Samen Investeren duidelijk zichtbaar. In de maand januari 2011 gaat gedeputeerde Jacobs op werkbezoek in een aantal B5-steden om projecten van Samen Investeren te bezoeken. Statenleden zijn uitgenodigd om de bezoeken mee te maken die plaatsvinden op 10 januari (Tilburg), 19 januari (Breda) en 20 januari (Eindhoven). Op 16 december 2010 heeft gedeputeerde Jacobs een werkbezoek gebracht aan Helmond als eerste in de reeks van deze werkbezoeken¹.

Stand van zaken

De steden hebben na de vergadering van de commissie EMG van 26 november j.l. nadere informatie aangeleverd over de stand van zaken binnen projecten die op dat moment nog niet van start waren gegaan. De projecten zijn ingedeeld in vier categorieën:

¹ Een verslag van dat werkbezoek is te vinden op de website van de provincie:

<http://www.brabant.nl/actueel/nieuws/2010/december/samen-investeren-in-brabantstad.aspx>

- Projecten die tijdig (dus voor 1 januari 2011) van start zullen gaan;
- Projecten die door de steden teruggetrokken worden;
- Projecten die door de steden voorgedragen worden om in aanmerking te komen voor toepassing van de door GS voorgestelde hardheidsclausule;
- Projecten die naar het oordeel van GS niet in aanmerking komen voor toepassing van de voorgestelde hardheidsclausule.

Hieronder wordt op deze vier categorieën projecten ingegaan. Per project is aangegeven: de stad waar het project uitgevoerd wordt; het programma waarbinnen het project valt; de naam van het project; en de maximale financiële bijdrage vanuit de provincie aan het project.

De steden geven aan dat de volgende projecten tijdig van start zullen gaan:

Breda	Schoon	Groen-Blauw raamwerk Bavel	€ 1.500.000
Breda	Schoon	Biomassacentrale Teteringen	€ 2.000.000
Breda	Dynamisch	Versterken human capital in de wijk (ondernemerscoach)	€ 450.000
Breda	Mooi	Via Breda ²	€ 6.000.000
Den Bosch	Schoon	Het is genieten rond De Dommel (2e tranche - Versterken EVZ relaties Maas – Het Groene Woud) ³	€ 2.200.000
Tilburg	Schoon	Kempenbaan	€ 2.300.000
Tilburg	Dynamisch	Maintenance (Aerospace en Maintenance)	€ 8.000.000
Tilburg	Perspectiefrijk	Herstructurering fysieke infrastructuur AaBe-fabriek	€ 761.951

Het totaal aantal ‘groene’ projecten komt daarmee op 165.

² Donderdag 9 december 2010 heeft een belangrijk gesprek plaatsgevonden met de eigenaar van het bedrijf dat in het kader van het project Via Breda verworven wordt. Hieruit is gebleken dat er tempo mogelijk is bij het verwerven van deze opstallen. Zodra deze informatie beschikbaar is, zult u hierover geïnformeerd worden. Wellicht dat dit voor 1 januari 2011 gebeurt, dan wordt voldaan aan de criteria, maar het is ook mogelijk dat de afronding (kort) na 1 januari 2011 plaatsvindt. In dat geval zal er een beroep op de hardheidsclausule door de gemeente Breda gedaan moeten worden. Voor de volledigheid is informatie over het project al bijgevoegd in bijlage 1.

³ De gemeente Den Bosch is sinds medio december in onderhandeling met de eigenaar van een strategisch gelegen landbouwbedrijf over aankoop van dit bedrijf. De verwachting is dat voor 1 januari 2011 tot aankoop overgegaan kan worden. Indien de aankoop overhoopt begin 2011 plaatsvindt, wil de gemeente Den Bosch een beroep doen op de hardheidsclausule. Een motivering daarover is opgenomen in bijlage 1.

De volgende projecten worden door de steden teruggetrokken:

Breda	Schoon	Landschappelijke inpassing Bavelse Berg	€ 1.500.000
Breda	Dynamisch	Kenniscentrum Leisure NHTV	€ 500.000
Eindhoven	Dynamisch	Licht en kunst A2	€ 400.000
Tilburg	Schoon	Elektriciteit Tilburg Noord	€ 3.000.000
Eindhoven	Mooi	Stationsplein	€ 10.000.000

Deze vijf projecten komen bij de acht projecten die al eerder de status 'blauw' hebben gekregen. In totaal zijn er dertien blauwe projecten.

In commissienotitie EMG-1125 is door GS voorgesteld om een hardheidsclausule toe te passen voor projecten die niet voor 1 januari 2011, maar wel binnen afzienbare termijn van start kunnen gaan en die door overmacht vertraging opgelopen hebben. Aan de steden is gevraagd welke projecten zij willen voorgedragen om in aanmerking te laten komen voor toepassing van de door GS voorgestelde hardheidsclausule. Zij zijn gevraagd om de volgende informatie aan te leveren:

- Beschrijving van het project en beoogde doelstellingen
- Welke uiterste inspanningen heeft de stad geleverd om het project tijdig van start te laten gaan?
- Beschrijf de situatie van overmacht die ertoe geleid heeft dat er vertraging ontstaan is in de voorbereiding en uitvoering van het project.
- Laat zien dat het project binnen afzienbare tijd van start gaat.
- Onderbouw de (wezenlijke) bijdrage die het project levert aan het realiseren van de doelstellingen uit het bestuursakkoord *Vertrouwen in Brabant*.

GS ondersteunt het verzoek vanuit de steden om de onderstaande drie projecten voor te dragen voor toepassing van de hardheidsclausule:

Breda	Perspectiefrijk	Herstructurering fysieke infrastructuur Heilig Hartkerk	€ 1.982.317
Den Bosch	Perspectiefrijk	Herstructurering fysieke infrastructuur Restauratie en herbestemming van de Watertoren	€ 801.744
Eindhoven	Dynamisch	Internationale school Eindhoven	€ 4.500.000

Voor de projecten *Herstructurering fysieke infrastructuur Heilig Hartkerk*, *Herstructurering fysieke infrastructuur Restauratie en herbestemming van de Watertoren* en *Internationale school Eindhoven* geldt dat GS het verzoek om een beroep te mogen doen op de hardheidsclausule en de aangeleverde motivering ondersteunen. De door de steden aangeleverde motiveringen voor de drie hierboven genoemde projecten zijn opgenomen in bijlage 1.

Voor de volgende twee projecten ondersteunt GS het verzoek niet:

Breda	Dynamisch	NAGO, cluster beeldcultuur in Speelhuis	€ 500.000
Breda	Dynamisch	Evenementencomplex Bavelse Berg	€ 4.000.000

Voor het project *NAGO, cluster beeldcultuur in Speelhuis* geldt dat het beroep dat de gemeente wenst te doen op de hardheidsclausule geen betrekking heeft op een vertraagde aanvang. Het betreft hier een verzoek om toe te staan dat alsnog een nieuw voorstel mag worden ingediend. Het beroep op de hardheidsclausule is ons inziens niet terecht.

De gemeente Breda heeft bij de tweede tranche Samen Investeren een fiche ingediend met naam “Nago, ReklameArsenaal, Lectoraat Visuele communicatie”, ad €800.000. De provincie heeft hierover destijds geoordeeld dat het een goed voorstel was, maar te prematuur om goed te keuren. De stad komt nu terug met een fiche met de naam “Cluster beeldcultuur”, ad €925.000. Het voorstel blijkt inhoudelijk geheel gewijzigd te zijn. Breda geeft wel aan dat het project aan de oorspronkelijke doelstelling tegemoet komt: het bewerkstelligen van dynamiek en het geven van een impuls aan de beeldcultuursector in Breda.

Volgens de provincie kan niet onderbouwd worden dat het om hetzelfde project gaat. In dit geval is geen sprake van ‘bijsturen op grond van voortschrijdend inzicht’, maar van het stopzetten van een voorgenomen initiatief en de wens om de vrijvallende middelen in te zetten voor een ander project. De provincie heeft de aanvraag niet in behandeling genomen, omdat er sprake is van een nieuwe aanvraag. Het beheerskader van Samen Investeren in Brabant(Stad) geeft aan dat na juni 2009 geen nieuwe voorstellen voor projecten meer ingediend mogen worden.

Breda beroept zich in de toelichting van het project op de noodzaak van provinciale co-financiering t.b.v. een OP-Zuid aanvraag, omdat anders Europees geld wordt misgelopen. Echter, ook zonder provinciale co-financiering kan de OP-Zuid aanvraag worden doorgezet. Het betreft een project binnen prioriteit 3 (gemeentelijke prioriteit) en deze kunnen worden ingediend zonder provinciale co-financiering. Breda loopt derhalve de multiplier niet mis en heeft twee opties: project versoberen waardoor een deel van Europese gelden wel wordt verkregen dan wel op zoek naar completering van de projectfinanciering (andere co-financieringsbronnen, private partijen of verhoging van de gemeentelijke bijdrage).

Voor het project *Evenementencomplex Bavelse Berg* geldt eveneens dat GS het beroep op de hardheidsclausule niet wil ondersteunen. Daarvoor gelden de volgende argumenten:

- Het aanvankelijke voorstel beoogde een evenementencomplex te realiseren met daarbij ondersteunende infrastructurele voorzieningen. Het beoogde evenementencomplex levert een bijdrage aan de realisatie van de provinciale ambities. Er is nu een 'knip' aangebracht tussen ontwikkeling van de Bavelse Berg enerzijds en de ontwikkeling van het Evenementencomplex anderzijds. In een brief van 8 december 2010 geeft het college van B&W van Breda aan dat “dit project wellicht niet de binnen de Provincie gangbare en noodzakelijke procedures kan volgen”, maar dit project wel, gezien de grote kansen voor Brabant en BrabantStad in overweging genomen zou moeten worden. De gemeente onderkent daarmee dat het project afwijkt van wat eerder afgesproken is m.b.t. het project in het kader van Samen Investeren.

- Het is maar zeer de vraag of het project binnen nu en enkele maanden van start kan gaan (of in die periode ‘de schop de grond in’ kan), want:
 - o Er is wel een ontwerp-bestemmingsplan Bavelse Berg, maar er is nog geen definitief bestemmingsplan van zowel de Bavelse Berg als van de aansluiting aan de A27. De R.O.-planning is nog onbekend;
 - o Er is een intentie verklaring getekend door partijen, maar geen samenwerkings-overeenkomst; in de intentieverklaring wordt bovendien gesteld dat B&W nog akkoord moet gaan met die intentieverklaring;
 - o In een brief van de gemeente Breda aan Oosterhout m.b.t. de startnotitie MER N282 (verkeersproblematiek rond Dorst) schrijft het college van B&W eind oktober 2010: “Zoals u weet heeft de gemeente Breda een MER uitgevoerd in het kader van de planontwikkeling in Breda Oost, waaronder de ontwikkeling van de Bavelse Berg. Afhankelijk van het vervolg van de planontwikkeling rond de Bavelse Berg zal de gemeente Breda nog besluiten hoe de infrastructuur op deze locatie ingericht zal worden”.
 - o Pas eind 2010 zijn de nieuwe ideeën m.b.t. de Bavelse Berg ontstaan. Die termijn is te kort om een volragen voorstel op korte termijn voor te leggen. Bovendien is bij de start van Samen Investeren in 2008 aangegeven dat de steden projecten zouden indienen die uitvoeringsgereed waren.

Financiële consequenties

Aan een eventueel besluit van de commissie EMG om de vertraagde start van een of meerdere projecten te honoreren, middels een beroep op de hardheidsclausule, zitten financiële consequenties. Het provinciale aandeel in de drie door de steden voorgedragen projecten bedraagt € 7,3 mln.

Hoe om te gaan met deze projecten is niet los te zien van de ingecalculeerde onderbesteding bij Samen Investeren. In het onderstaand overzicht wordt de historie van de overprogrammering aangegeven.

Historie stand overprogrammering (x € 1mln)

Omschrijving	Bedrag
Overprogrammering bij vaststelling 2 ^e tranche	70
Toevoeging t.b.v. weggevallen co-financiering bij OP-Zuid	+18
Totaal	88
Teruggetrokken en goedkoper uitgevallen projecten tot 1 oktober 2010	- 17,5
Teruggetrokken projecten in december 2010	- 15,6
Door GS niet gehonoreerde projecten hardheidsclausule	- 4,5
Vertraagde projecten (start na 1-1-2011)	- 7,3
Huidige stand overprogrammering	43,1

Voor de volledigheid is in bijlage 2 een schematisch overzicht van de financiële ontwikkelingen met betrekking tot Samen Investeren opgenomen.

Op basis van de huidige informatie en afspraken zal het risico op de ingecalculeerde onderbesteding € 43,1 mln bedragen. De consequentie van het instemmen met één of meerdere voorstellen tot

toepassing van de hardheidsclausule is, dat het risico op niet in te lopen ingecalculeerde onderbesteding oploopt tot maximaal € 50,4 mln.

Schematisch overzicht dekkingstekort(x € 1 mln)

Scenario's overprogrammering	Over-programmering	Risico-reserve	Dekkings-tekort
Zonder toepassing hardheidsclausule	43,1	37	6,1
Toepassing hardheidsclausule voor € 7,3 mln aan projecten cf huidig voorstel ⁴	50,4	37	13,4

Een overprogrammering van meer dan € 43,1 mln leidt tot grote spanning met betrekking tot het inlopen hiervan. Daarom verdient het de aanbeveling om zo terughoudend mogelijk om te gaan met het toepassen van de hardheidsclausule. De combinatie van de risicoreserve, ad 37 mln, en het aanwenden van het rekeningresultaat leiden, bij een overprogrammering van € 43,1 mln tot een beheersbare propositie.

In het traject van de jaarrekening 2010 en de Voorjaarsnota 2011 maakt de provincie de balans op en gaat zij na welk deel van de overprogrammering dan financieel afgedekt zal moeten worden.

Conclusie: uit het oogpunt van financiële beheersing wordt geadviseerd dat de provincie vasthoudt aan de criteria omtrent de start- en einddatum én zeer kritisch is bij de toepassing van de hardheidsclausule.

Voorstel

Aan de commissie EMG wordt gevraagd om:

1. in te stemmen met de door GS voorgestelde hardheidsclausule;
2. met in achtneming van de financiële consequenties, aan te geven welke van de voorgedragen projecten de commissie EMG in aanmerking vindt komen voor toepassing van de voorgestelde hardheidsclausule;
3. GS te verzoeken de financiële consequenties van het onder 2 genomen besluit door te voeren.

⁴ Voor het project Internationale school Eindhoven geldt dat dit project honderd procent gedekt is vanuit de reserve 2050 mede als gevolg van een motie van PS.